

De bibliotheek van Wijchen

Lezen, leren en informeren voor iedereen
visie gemeente Wijchen op het bibliotheekwerk
2015-2019

14 oktober 2014

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Maatschappelijke en politieke ontwikkelingen.....	4
3. Wettelijk kader	6
4. Visie op de bibliotheek in het gemeentelijk (cultuur)beleid.....	8
5. Opdracht voor de Bibliotheek Wijchen	10
6. Randvoorwaarden	13

1. Inleiding

Lezen, leren en informatie voor iedereen. Onder die noemer presenteerden we onze visie in 2010 op het bibliotheekwerk voor de periode 2010 tot 2015. Tijdens deze beleidsperiode is er binnen en buiten het bibliotheekwerk veel gebeurd wat zijn invloed heeft op lokaal bibliotheekwerk en dus ook op de bibliotheekvoorziening in Wijchen. De digitalisering, snelle maatschappelijke en economische veranderingen en een zich terugtrekkende overheid dwingen de bibliotheek daarop te anticiperen.

In de afgelopen beleidsperiode heeft de Bibliotheek Wijchen als opdrachtnemer voor het bibliotheekwerk in Wijchen haar opdracht goed uitgevoerd in een tijd van transitie. Enerzijds werd onze opdracht aan de Bibliotheek Wijchen, mede als gevolg van onze noodzaak tot bezuinigen, beperkt tot de drie kernfuncties lezen, leren en informeren. De Bibliotheek Wijchen heeft een reorganisatie doorgevoerd en haar basisdienstverlening uitgewerkt op basis van deze drie kernfuncties. We waarderen de wijze waarop de Bibliotheek Wijchen deze moeilijke opgave met personele consequenties heeft geïmplementeerd. Anderzijds hebben we in de afgelopen periode samen met de Bibliotheek Wijchen de voorbereidingen getroffen voor een nieuwe huisvesting in 't Mozaïek. De nieuwe locatie, welke begin 2015 opent, bestendigt de bibliotheekvoorziening voor de toekomst.

Door de diverse ontwikkelingen willen we de visie op het bibliotheekwerk zoals we die hebben geformuleerd voor de periode 2010-2014, en waaruit de opdracht aan de Bibliotheek Wijchen voortvloeit, herijken. In dit document schetsen we onze geactualiseerde visie voor 2015-2019 die gebaseerd is op de volgende bronnen:

- het Unesco Manifest over de openbare bibliotheek;
- de nieuwe bibliotheekwet die vanaf 1 januari 2015 in werking treedt;
- Bibliotheek van de Toekomst; Knooppunt voor kennis, contact en cultuur, van de commissie Cohen;
- het coalitieakkoord Anders denken – samen doen; en
- de transities in het sociale domein.

2. Maatschappelijke en politieke ontwikkelingen

Het beeld van de bibliotheek als 'uitleenfabriek' van boeken is achterhaald. Opereerde de bibliotheek vroeger in een wereld van schaarste aan beschikbare informatie, nu is er sprake van een explosieve groei van direct beschikbare digitale data. Al in 1999 adviseerde de Commissie Meijer¹ in opdracht van het Rijk de bibliotheeksector te reorganiseren en daarmee in staat te stellen te beantwoorden aan de eisen van de trends in de samenleving. De adviezen van de commissie Meijer zijn vertaald in een proces van schaalvergroting, professionalisering en verhoging van de kwaliteit van openbare bibliotheken. Het aantal bibliotheekorganisaties is de afgelopen vijftien jaar daardoor gedaald van 400 tot circa 160 organisaties. In dit proces is *De Bibliotheek Wijchen* aangemerkt als basisbibliotheek².

Recent schetste de Commissie Cohen³ de toekomst van de bibliotheek als een knooppunt voor kennis, contact en cultuur. De commissie Cohen gaat uitgebreid in op de ontwikkeling van de samenleving die een weerslag heeft op de rol van de bibliotheek in die samenleving. Zo stelt de commissie dat kennis en informatie steeds meer centrale productiemiddelen worden. Om mee te komen in en bij te dragen aan de kennis- en informatiesamenleving moeten burgers voldoende zijn toegerust om continu kennis en informatie te verwerven, deze op de juiste wijze te interpreteren en uit te wisselen met anderen. Taalvaardigheid vormt de basis voor de ontwikkeling van andere vaardigheden en is essentieel om toegang te krijgen tot specifieke kennisgebieden en deze ook te begrijpen.

Ondanks het groeiende belang van lezen zijn er ontwikkelingen waar te nemen die duiden op een afbrokkeling van de leescultuur. Hoewel er door de opkomst van digitale media meer van schermen wordt gelezen, besteden mensen minder tijd aan het lezen van boeken en hebben Nederlandse basisscholieren en middelbare scholieren, in vergelijking met kinderen uit andere landen, een negatieve houding tegenover lezen. Door de sluiting van boekwinkels, de verplaatsing van verkoopkanalen naar het digitale domein en door de verschuiving van print naar digitaal, verdwijnen zichtbare elementen en plekken ter promotie van het lezen uit het fysieke straatbeeld.

De verdergaande digitalisering en de groeiende hoeveelheid informatie die via het web wordt aangeboden, maakt van ICT-geletterdheid een basisvaardigheid. Naast de beschikking over 'knoppenkunde' gaat het om vaardigheden als het vinden, beoordelen, duiden en gebruiken van informatiebronnen. Niet iedereen kan even gemakkelijk meekomen in het verwerven van vaardigheden. Hoewel opgegroeid in een digitale samenleving blijken jongeren minder handig op het internet dan gedacht. En hoewel de kloof als het gaat om de toegang tot ICT inmiddels ver is gedicht, ontstaat er een nieuwe kloof tussen mensen die ICT wel en niet goed weten in te zetten. Ook in de toekomst zullen er altijd groepen zijn die achterblijven, omdat zij geen toegang hebben tot de nieuwste technologieën en/of het hen ontbreekt aan de juiste vaardigheden.

De commissie Cohen stelt verder dat snelle (technologische) veranderingen in de samenleving van burgers vragen dat zij de juiste kennis en vaardigheden ontwikkelen en dat zij dat bovendien hun hele leven blijven doen: een leven lang leren. Naast vaardigheden op het gebied van geletterdheid in taal, informatie en ICT wordt specifieke aandacht voor de zogenaamde *21st century skills* steeds belangrijker. Vaardigheden als samenwerken, creativiteit, communiceren, probleemoplossend vermogen en kritisch denken zijn essentieel in de economie van de 21ste eeuw. De manier waarop deze vaardigheden worden opgedaan en

¹ Rapport Stuurgroep herstructurering openbaar bibliotheekwerk, Open Poort tot Kennis, 1999

² De Bibliotheek Wijchen heeft na een audit van de Stichting Certificering Openbare Bibliotheken het certificaat ontvangen waaruit blijkt dat ze voldoet aan de reeks eisen die wordt gesteld. De certificeringsnormen zijn op voorstel van de Stichting Certificering goedgekeurd door de VNG en de branchevereniging van openbare bibliotheken, de VOB.

³ Bibliotheek van de Toekomst; Knooppunt voor kennis, contact en cultuur, commissie Cohen, januari 2014

waarop kennis wordt ontwikkeld, is onder invloed van verschillende ontwikkelingen aan verandering onderhevig. Informeren krijgt steeds vaker de vorm van tweerichtingsverkeer waarbij het onderscheid tussen auteur, lezer en uitgever (consument en producent) vervaagt. Leren vindt steeds vaker plaats buiten de formele structuren en in een sociaal proces. Geholpen en gestimuleerd door moderne communicatietechnieken organiseren mensen zich horizontaal, soms wereldwijd en op informele wijze rondom bepaalde thema's of interesses. Onderlinge connecties, kennisdeling en samenwerking spelen een steeds belangrijkere rol en er wordt steeds vaker een beroep gedaan op de denkkraft van de community voor het antwoord op vragen, voor het genereren van creativiteit en het realiseren van innovatie.

Ondanks de groeiende verbondenheid in het digitale domein, bestaan er zorgen over het zwakker worden van onderlinge verbindingen in het fysieke domein. Ontmoetingen zijn niet alleen van belang voor onderling vertrouwen, herkenbaarheid en samenhang, maar kunnen bovendien bijdragen aan het voorkomen van eenzaamheid en het ontwikkelen van wederzijds begrip. Het creëren van mogelijkheden voor ontmoeten vormt juist een essentieel onderdeel van het lokale beleid, nu en in de toekomst, op het terrein van participatie als onderdeel van de uitvoering van de Wmo.

De druk op de vrije tijd neemt steeds meer toe. Burgers hebben een groeiende behoefte aan gemak, snelheid en flexibiliteit om werk, zorg en privé efficiënt te kunnen organiseren en combineren. Digitale media helpen daarbij maar zorgen tegelijkertijd voor gevoelens van stress en druk door de continue vraag om connectiviteit en bereikbaarheid. Hierdoor ontstaat de behoefte er juist ook even aan te ontsnappen. In de invulling van vrijetijdsbesteding is een verschuiving waar te nemen van nadruk op aandacht naar meer nadruk op beleving.

De participatiesamenleving

De transformatie van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving leidt tot een andere verhouding tussen burger en overheid. In haar document "trends en ontwikkelingen voor de gemeente van de toekomst" constateert het Ministerie van Binnenlandse Zaken dat burgers steeds meer initiatief nemen en verwachten dat de overheid ruimte geeft. Regels en rituelen dienen hiervoor te wijken. Anderzijds laat de overheid ook meer over aan burgers en verwacht dat zij in toenemende mate eigen verantwoordelijkheid nemen. Ook in Wijchen zien wij steeds meer zelfsturing bij onze burgers die vaker initiatieven nemen om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken en op te lossen.

Onder het motto "Anders denken, samen doen" bouwen wij de komende jaren verder aan een vitale participerende samenleving in Wijchen. Ons beleid is gericht op het versterken van de sociale cohesie en de eigen kracht door ontmoeten en verbinden te stimuleren en het zelf organiserend vermogen van onze burgers, ondernemers en maatschappelijke partners te versterken. Het betekent een terugtredende en vooral faciliterende en stimulerende gemeente, met grote invloed en eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners.

Deze ontwikkelingen beïnvloeden de invulling van het bibliotheekwerk.

3. Wettelijk kader

Unesco Manifest over de openbare bibliotheek

Ondanks dat het Unesco Manifest dateert uit 1995, heeft het niet aan betekenis voor ons ingeboet. Unesco stelt dat vrijheid, welvaart en de ontplooiing van de samenleving en individu fundamentele menselijke waarden zijn. Deze kunnen alleen worden gerealiseerd door goed geïnformeerde burgers, die in staat zijn hun democratische rechten uit te oefenen en een actieve rol te spelen in de samenleving. Constructief deelnemen aan het maatschappelijk leven en meewerken aan het vormgeven van de democratie zijn afhankelijk van voldoende opleiding en van vrije en onbeperkte toegang tot kennis, wetenschap, cultuur en informatie. De openbare bibliotheek, de plaatselijke toegangspoort tot kennis, schept een essentiële voorwaarde voor levenslang leren, onafhankelijke besluitvorming en de culturele ontwikkeling van individuen en maatschappelijke groeperingen.

Met dit manifest verklaart de Unesco dat zij de openbare bibliotheek beschouwt als een stuwende kracht op de weg naar educatie, cultuur en informatie en als een essentiële factor bij de bevordering van vrede en welbevinden in de gedachten van mannen en vrouwen. De Unesco beveelt daarom nationale en lokale overheden met klem aan de uitbouw van het openbare bibliotheekwerk te ondersteunen en er zich actief voor in te zetten.

De nieuwe Bibliotheekwet 2015

Met ingang van 1 januari 2015 treedt een nieuwe bibliotheekwet in werking⁴. De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) vervangt de bepalingen in de Wet op het specifieke cultuurbeleid over het openbare bibliotheekwerk. De Bibliotheekwet legt geen verplichting op aan gemeenten om een bibliotheekvoorziening in stand te houden. Maar er is vastgelegd welke functies een bibliotheek in elk geval moet vervullen indien er wél een voorziening is:

- Ter beschikking stellen van kennis en informatie; "Informereren"
- Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie; "Leren"
- Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur. "Lezen"
- Organiseren van ontmoeting en debat; "Ontmoeten"
- Laten kennis maken met kunst en cultuur.

De bibliotheek moet aan een aantal criteria voldoen om deel te nemen aan het netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen. Het gaat daarbij onder andere over de aansluiting op de digitale infrastructuur, het ondersteunen van het onderwijs en werken volgens een door de Koninklijke Bibliotheek vast te stellen collectieplan. De overheden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het bibliotheeknetwerk en bevorderen dat een door hen bekostigde of in stand gehouden openbare bibliotheekvoorziening aan deze criteria voldoet. Gemeenten behouden in de wet de mogelijkheid om een jeugdcontributie in te stellen.

Landelijke digitale bibliotheek

Een belangrijk onderdeel van de bibliotheekwet is de landelijke digitale bibliotheek waarvoor het Rijk verantwoordelijk is. Het internet heeft zich ontwikkeld tot het belangrijkste platform voor de productie en distributie van informatie. Veel informatie is zowel in print als digitaal beschikbaar. Een groeiende hoeveelheid is alleen digitaal beschikbaar. Zo verschijnen steeds meer tijdschriften en vakbladen alleen nog digitaal. Om die reden zijn de openbare bibliotheken circa 10 jaar geleden begonnen met het ontwikkelen en aanbieden van digitale diensten naast het bestaande fysieke aanbod. Eerst op kleine schaal en door individuele bibliotheken. Vervolgens zijn de digitale infrastructuur en diensten ondergebracht bij een centrale organisatie, omdat zij het niveau van de afzonderlijke, lokale bibliotheken overstijgen.

⁴ De Tweede Kamer heeft deze wet op 10 juni 2014 aangenomen. De Eerste Kamer besluit in het najaar 2014.

Centraal regelen is goedkoper en gaat versnippering van diensten tegen. De Bibliotheekwet geeft een wettelijke basis aan de digitale diensten van de openbare bibliotheken en richt de structuur daarvan voor de langere termijn in. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat de digitale bibliotheek zal worden beheerd en doorontwikkeld door de Koninklijke Bibliotheek (KB), dat de landelijke infrastructuur door het Rijk zal worden bekostigd en er jaarlijks een budget is voor de centrale inkoop van e-content. Daarmee komt voor de inwoners van Nederland een digitale bibliotheek beschikbaar naast en in aanvulling op de fysieke bibliotheek.

De aanschaf van digitale media en/of de afkoop van rechten of licenties overstijgen het niveau van de individuele bibliotheek. Uit efficiencyoverwegingen wordt de inkoop van digitale content voor de openbare bibliotheken daarom gepositioneerd als een activiteit die centraal en niet lokaal wordt uitgevoerd.⁵ De VNG heeft ermee ingestemd dat een hiermee samenhangend bedrag uit het gemeentefonds wordt genomen dat op centraal niveau aan de bibliotheekbranche ter beschikking wordt gesteld ten behoeve van de inkoop van digitale content. Uitgangspunt daarbij is dat de uitname niet in een keer op basis van een vast bedrag plaatsvindt, maar dat een groeipad wordt gevolgd in de periode 2015-2018. Wat dit voor Wijchen betekent hebben we in hoofdstuk 6 opgenomen.

⁵ Zie verder *Actualisatie onderzoek digitale content in de collectie van openbare bibliotheken*, van Kwink Groep, maart 2014.

4. Visie op de bibliotheek in het gemeentelijk (cultuur)beleid

In het zogenaamde Ringenmodel voor gemeentelijk cultuurbeleid⁶ van Cor Wijn staat de bibliotheekvoorziening in de binnenste van drie ringen vermeld; de ring die staat voor kernachtig gemeentelijk cultuurbeleid. In deze ring staan culturele voorzieningen die doorgaans in iedere gemeente te vinden zijn. (in de twee volgende ringen bevinden zich culturele voorzieningen die doorgaans bij gemeenten boven een bepaald inwonertal te vinden zijn). Wijn merkt hierbij wel op dat deze voorzieningen sinds de economische crisis begon in 2008, niet meer als vanzelfsprekend in elke gemeente aanwezig zijn.

Wij beschouwen een bibliotheek als een basisvoorziening voor onze gemeente. Het belang van de bibliotheek wordt in de vorige hoofdstukken onderstreept. Het is van algemeen belang dat onze inwoners gebruik kunnen maken van deze voorziening. De bibliotheek is een laagdrempelige toegangspoort tot kennis, informatie en lezen. Zij draagt bij aan levenslang leren, onafhankelijke informatievoorziening en de culturele ontwikkeling van individuen en maatschappelijke groeperingen.

Taalvaardigheid en digitale vaardigheid zijn essentieel voor onze inwoners om in de huidige kennissamenleving te participeren. De bibliotheekvoorziening draagt daaraan bij door te zorgen voor mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie en door het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur.

Een bibliotheekvoorziening is toegankelijk voor iedereen. Lezen, leren en informeren vinden plaats zowel in een fysieke als een digitale omgeving waar inwoners elkaar ook kunnen ontmoeten en waar ze kennis, informatie en verhalen kunnen uitwisselen. De Bibliotheek Wijchen heeft in Wijchen en Bergharen een vestiging waar onze inwoners terecht kunnen. Vanaf 2015 is de Bibliotheek in Wijchen gehuisvest in de "Huiskamer van Wijchen" in 't Mozaïek. Daarmee beschikken we over een toekomstgerichte laagdrempelige publieke ruimte voor de bibliotheekvoorziening. De Bibliotheek Wijchen zit in 't Mozaïek met andere sociaal cultureel en educatieve instellingen onder één dak waardoor bezoekers gemakkelijker voor meer zaken tegelijk binnenkomen. Onze inwoners kunnen elkaar hier ongedwongen ontmoeten en kennismaken met andere mensen, achtergronden en perspectieven. Wij vinden deze ontmoeting van belang voor het vergroten van de sociale cohesie. Ook kan ze bijdragen aan het voorkomen van eenzaamheid en het ontwikkelen van wederzijds begrip bij onze inwoners. Daarom vinden wij het belangrijk dat een bibliotheek een zogenaamde openloopvoorziening is en om die reden aantrekkelijk is gesitueerd en gefaciliteerd en daarmee uitnodigt tot ontmoeten.

Door de economische crisis is aandacht voor de inzet van burgers in relatie tot culturele voorzieningen toegenomen hetgeen vaak inhoudt dat burgers meer zelf moeten doen om de voorzieningen in stand te houden. Een trendbreuk met het verleden toen er een beweging was van alsmat toenemende professionalisering. Ook in de Bibliotheek Wijchen zien we dat vrijwilligers meer en meer worden ingeschakeld. Deze burgerparticipatie past uitstekend in onze visie van anders denken, samen doen. Belangrijk bij burgerkracht is het inzicht dat de inzet van vrijwilligers een waarde op zich is naast de professionele inzet die ook nodig blijft in het bibliotheekwerk. De Bibliotheek Wijchen werkt samen met culturele en maatschappelijke partners en met ondernemers om de participatiesamenleving te ondersteunen en draagt zodoende ook bij aan haar *social return*. Samenwerking in het cultureel-maatschappelijk netwerk is ook belangrijk om gewenste culturele voorzieningen te behouden en te versterken voor de inwoners. Zo werkt de Bibliotheek Wijchen samen met de Volksuniversiteit Wijchen ter versterking van het aanbod van non-formele leren voor volwassenen.

⁶ Wijn, De culturele stad, 2014.

De Bibliotheek Wijchen heeft specifieke aandacht voor de jeugd van 0-16 jaar en voor kwetsbare groepen zoals mensen met een lees-, taal- en informatieachterstand, leesgehandicapten, eenzame ouderen en minder mobiele mensen.

5. Opdracht voor de Bibliotheek Wijchen

Op grond van onze visie onderscheiden we de prestaties van de Bibliotheek Wijchen binnen de kernfuncties van lezen, leren en informeren, in:

1. De producten en diensten van de bibliotheek als zelfstandige basisvoorziening;
2. De bibliotheek als ondersteuner van het onderwijs;
3. De bibliotheek als partner en ondersteuner van ons beleid.

1. Zelfstandige basisvoorziening

We beschouwen de bibliotheekvoorziening als een basisvoorziening in de gemeente Wijchen voor de kernfuncties: leesbevordering, educatie en informatievoorziening waaraan De Bibliotheek Wijchen invulling geeft. Daarnaast vervult de Bibliotheek Wijchen de behoefte van mensen om elkaar te ontmoeten in de "Huiskamer van Wijchen" in 't Mozaïek en in Kulturhus de Zandloper in Bergharen. Ze heeft verder een zelfstandige functie in het kunst- en cultuuraanbod in de gemeente. Het is de verantwoordelijkheid van de Bibliotheek Wijchen, als private instelling met publieke middelen, om haar aanbod van diensten zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften van de inwoners van Wijchen.

We verwachten dat de Bibliotheek Wijchen participeert in de innovatie die in de bibliotheeksector en het eigen provinciale en regionale netwerk wordt ontwikkeld en daarvoor door verschuivingen in de inzet van middelen ook zelf ruimte creëert. Op het gebied van de digitale infrastructuur worden al goede stappen gezet. De Bibliotheek Wijchen ontwikkelt zich op digitaal gebied mee in samenwerking op landelijke en grote schaal. Alleen op die manier kan zij lokaal vernieuwende diensten voor onze inwoners ter beschikking stellen. De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor de landelijke digitale bibliotheek. We zien de ontwikkeling van de landelijke digitale bibliotheek, waarin de digitale content wordt opgenomen, als een wenkend perspectief en ook als een aantrekkelijk service-arrangement voor scholieren, mensen met beperkte mobiliteit en inwoners van kleine kernen.

De Bibliotheek Wijchen zal als moderne dienstverlener gebruik maken van technieken die horen bij een markt- en klantgerichte aanpak. Het is positief dat in de sector van openbare bibliotheken eigen hulpmiddelen zijn ontwikkeld, zoals klantsegmentatiemodellen. Het is van belang dat dit lokaal leidt tot een groter bereik en een hogere klantwaardering.

2. Ondersteuner van het onderwijs

Bevorderen van taal- en leesvaardigheid, mediawijsheid, cultureel en literair bewustzijn zijn primaire taken van het onderwijs. De Bibliotheek Wijchen heeft hierin een ondersteunende rol. Het is goed dat de samenwerking tussen het onderwijs en de Bibliotheek Wijchen een stevig fundament heeft. Om een bijdrage te leveren aan een kwalitatief goed aanbod op voornoemde terreinen is het behoud van een hechte samenwerking tussen onderwijs en de Bibliotheek Wijchen gewenst.

In het kader van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) levert de Bibliotheek Wijchen een aandeel in (voor-) leesbevordering en daarmee in de taalverbetering.

3. Ondersteuner van het gemeentelijk beleid

Een aantal gemeentelijke beleidsthema's zijn relevant voor onze opdracht aan de Bibliotheek Wijchen. Deze thema's zijn:

- A. De nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en Jeugdwet;
- B. Brede scholen;
- C. Educatie.

A. Nieuwe WMO en Jeugdwet

Op 1 januari 2015 treden de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet in werking. In onze *Hoofdpijnennotitie gevolgen WMO 2015 en Jeugdwet*, hebben we ons beleid nader uiteengezet. Kort gezegd richten wij ons op het versterken van de sociale cohesie en de eigen kracht door ontmoeten en verbinden te stimuleren en het zelf organiserend vermogen te versterken. Wij leggen een sterke nadruk op *preventie* opdat mensen niet (op termijn) een beroep hoeven doen op zwaardere en vaak duurdere vormen van zorg. We zien de Bibliotheek Wijchen als een partner en ondersteuner bij ons preventiebeleid binnen de WMO en de Jeugdwet.

- Het bevorderen van sociale samenhang, leefbaarheid en vrijwilligerswerk
 - Om sociale samenhang tot stand te brengen en te bevorderen is het belangrijk dat mensen elkaar kunnen ontmoeten op een positieve en actieve manier. De Bibliotheek Wijchen biedt die mogelijkheid.
 - De Bibliotheek Wijchen draagt bij aan de leefbaarheid door toegang te bieden tot onafhankelijke informatievoorziening en de culturele ontwikkeling van individuen en maatschappelijke groeperingen.
 - Mensen kunnen bij de Bibliotheek Wijchen vrijwilligerswerk doen vanuit verschillende motieven zoals werkervaringsplek, maatschappelijke stage of dagbesteding voor kwetsbare doelgroepen.
- Jeugd en opvoeding
 - De Bibliotheek Wijchen geeft een impuls aan het ontplooiingsaanbod en leesplezier voor jeugd tot 16 jaar.
 - Opvoedingsondersteuning wordt geboden door de sociale wijkteams en het wijknetwerk eromheen. De Bibliotheek Wijchen biedt toegang tot informatie over gezondheid en opvoedingsvraagstukken. Door het laagdrempelige karakter is de Bibliotheek Wijchen een veilige omgeving om informatie op te zoeken. De Bibliotheek Wijchen kan mensen doorverwijzen naar de sociale wijkteams als ze met vragen komen waaruit blijkt dat de wijkteams ze verder kunnen helpen.
 - De Bibliotheek Wijchen levert een bijdrage aan ons onderwijsachterstandenbeleid in het voorkomen van (taal)achterstanden met name bij kinderen uit gezinnen met een sociaal-economische achterstand en kinderen met een andere thuistaal dan de Nederlandse taal. Het gaat hier om de ondersteuning van voor- en vroegschoolse educatie in samenwerking met voorschoolse voorzieningen en basisscholen. Leesbevordering is trouwens niet alleen een punt van aandacht bij de jeugd. Ook in latere levensfasen en voor oudere doelgroepen blijft lezen belangrijk voor de ontwikkeling van de taalvaardigheid. Bij punt C gaan we specifiek in op de rol van de Bibliotheek Wijchen bij de aanpak van laaggeletterdheid.

B. Brede scholen

De brede school is een samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Er zijn veel mogelijke deelnemers bij de inhoudelijke brede school. Hierbij valt te denken aan onderwijs, sociaal cultureel werk, kinderopvang, peuterspeelzaal, sport, cultuur en bibliotheek.

Wij beschouwen de Bibliotheek Wijchen als één van de kernpartners in de ontwikkeling van de brede school en de instelling van combinatiefuncties die samenwerking en 'cross-overs' bevorderen tussen school, bibliotheek, cultuur, welzijn en sport. Het is uiteindelijk aan de partners in de betreffende Brede School te kiezen voor samenwerking met de Bibliotheek Wijchen.

C. Educatie: aanpak laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid is overal en komt in alle lagen van de bevolking voor. 1 op de 10 volwassen Nederlanders heeft moeite met lezen en schrijven. Het niet of moeilijk kunnen lezen of schrijven beperkt de mogelijkheden om actief in de samenleving te participeren en verkleint kansen op de arbeidsmarkt. Laaggeletterdheid is een probleem dat ook maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven treft. Voor de arbeidsparticipatie en het maatschappelijk functioneren is het belangrijk dat onze inwoners op een voldoende niveau kunnen lezen en schrijven. Initiatieven die de kansen daarop vergroten, juichen we toe.

De Bibliotheek Wijchen heeft bij de aanpak van laaggeletterdheid een ondersteunende taak. Omdat mensen die moeite hebben met lezen en schrijven uit zichzelf niet zo gauw naar de bibliotheek zullen gaan (vaak ook uit schaamte) richt de Bibliotheek Wijchen zich actief op plekken waar laaggeletterdheid kan wordenesignaleerd. De Bibliotheek Wijchen verbindt zich met partners op het gebied van zorg en welzijn, werk en inkomen. Denk aan de sociale wijkteams, het UWV en het regionale werkbedrijf maar bijvoorbeeld ook aan vluchtelingenwerk, inburgeringsloketten en gezondheidscentra.

6. Randvoorwaarden

Wat mag het kosten?

De afgelopen jaren hebben we flink bezuinigd op het budget voor het bibliotheekwerk. De indexering van de subsidie aan de Bibliotheek Wijchen was voor 2010 tot en met 2014 al op 0% gezet. In november 2010 besloot de gemeenteraad om € 240.000 te bezuinigen op de subsidie. Vanaf 2012 werd de subsidie in 3 jaar afgebouwd naar het nieuwe bedrag. In 2014 ontving de Bibliotheek Wijchen van ons een subsidie van € 661.937.

Het uitgangspunt voor de subsidiëring van het bibliotheekwerk in 2015 is het bedrag dat we in 2014 beschikbaar hebben gesteld. Dit basisbedrag passen we aan onder invloed van twee ontwikkelingen. Ten eerste vindt er een verrekening plaats op basis van de saldering van het verschil in huisvestingskosten die de Bibliotheek Wijchen maakte voor het pand in de Oude Klapstraat ten opzichte van het nieuwe onderkomen in 't Mozaïek. Het uitgangspunt is evenwel dat het per saldo voor de Bibliotheek Wijchen kostenneutraal geschiedt.

Ten tweede wordt de uitname uit het Gemeentefonds door het Rijk ten behoeve van de landelijke digitale bibliotheek één op één verrekend met de subsidie die we aan Bibliotheek Wijchen verlenen. In verband met de centralisatie van de inkoop van e-content wordt een bedrag onttrokken aan het gemeentefonds. OCW stelt deze middelen vervolgens beschikbaar aan de KB voor het in stand houden van de landelijke digitale bibliotheek. Voor Wijchen gaat het om de onderstaande bedragen welke wij volgens het principe trap-op-trap-af gaan verrekenen met de gemeentelijke subsidie aan de Bibliotheek Wijchen.

2015	€ 20.000
2016	€ 22.000
2017	€ 26.000
2018	€ 30.000

Kwaliteit

De gemeente verwacht van de Bibliotheek Wijchen dat zij gecertificeerd blijft na volgende audits. Voor de bedrijfsvoering gelden algemeen gangbare normen, zoals de Governance Code Cultuur. Deze richtlijnen bevorderen de transparantie van de bedrijfsvoering en het bestuur.

Onderzoek

De gemeente verwacht dat de Bibliotheek Wijchen periodiek onderzoek doet naar tevredenheid van klanten en samenwerkingspartners over de service.

Meerjarige budgetovereenkomst

Aan de hand van dit document wordt de opdracht aan de Bibliotheek Wijchen vertaald in een meerjarige budgetsubsidie-overeenkomst. De Bibliotheek Wijchen werkt de opdracht uit in haar beleidsplan en in een productenboek welke zij jaarlijks geactualiseerd aanbiedt bij de subsidieaanvraag. Hierin staat welke diensten zij gesubsidieerd zal leveren aan de burgers, scholen en andere instellingen van Wijchen en welke diensten als plusdienst worden aangeboden.